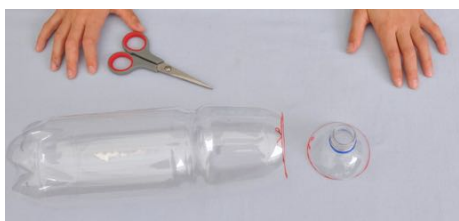
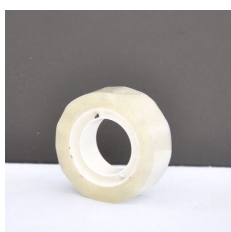

USEDLINE

Pripomočki: 2 visoki plastenki (najbolje 2 l, za pesek in prst), kanglica, zmes mivke, peska in kamenčkov, lopatka, prst (zemlja), trši papir A4, škarje, lepilni trak, plastenka za vodo

1. Visoki plastenki odreži vrh. Pri prvem rezu naj ti pomaga odrasla oseba. Odprtina naj bo dovolj velika.

Plastenki za pesek in prst naj bosta iz prozorne, neobarvane in čim bolj gladke plastike, da se bo skozi stene dobro videlo, kaj je v njiju.

2. V plastenko nalij vodo do roba.

3. V vodo **sočasno** spusti kamenček in ščepec mivke. Opazuj, kako tone kamen in kako tone mivka. Ponovi: spusti **naenkrat** v vodo naslednji kamenček in še en ščepec mivke ter opazuj.

4. V vodo sočasno spusti majhen in malce večji kamenček. Opazuj, kako toneta.

5. Z lopatko zajemi zmes kamenčkov, peska in mivke ter jo stresi v vodo.

6. Nekaj časa opazuj, kako tone zmes in kako nastaja usedlina. Počakaj vsaj 1 uro, preden nadaljuješ s poskusom.

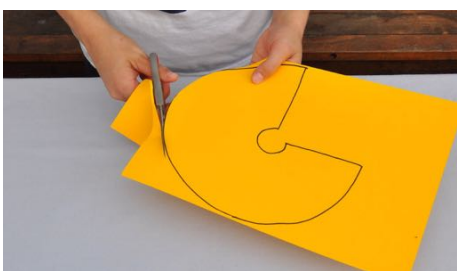
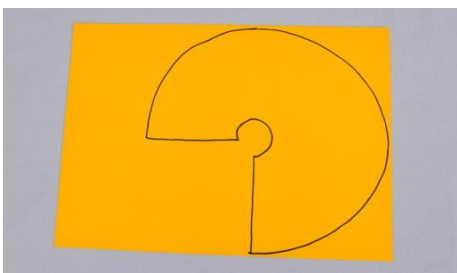
7. V vodo stresi še eno lopatko zmesi. Čez eno uro (ali več) stresi v plastenko še tretjo lopatko zmesi.

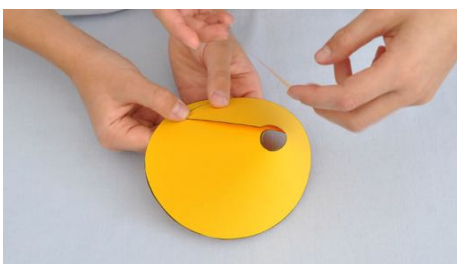
8. Plastenko z vodo in usedlino postavi nekam (pod streho), kjer nikogar ne moti, in je ne premikaj 1 teden. Vsak dan pogledaj, kako je videti vsebina plastenke. Kako je videti po 1 tednu?

9. Na njivi, v gozdu ali na vrtu naberi vrečko prsti.

10. Iz tršega papirja ali folije izreži krožni izsek, ki ga prikazuje slika.

11. Izsek zloži v stožec (lij), robova zalepi skupaj z lepilnim trakom.

12. Drugo plastenko napolni s prstjo do polovice. Pri sipanju prsti v plastenko si pomagaj z lijem.

13. Prsti v drugi plastenki prilij vodo do vrha plastenke.

14. Plastenko zapri in nato dobro pretresi, da se prst in voda zmešata.

15. Plastenko postavi nekam, kjer nikogar ne moti, in je ne premikaj 2 tedna. Vsebinsko plastenke si pozorno oglej vsake 3 dni. Kako je videti po 2 tednih?

RAZMISLI, PREIZKUSI, POIŠČI, VPRAŠAJ ...

- Kaj v vodi pada hitreje, mivka ali kamenčki? Majhni ali večji kamenčki? In na zraku?
- Kaj je na dnu posamezne plasti usedline in kaj je na vrhu plasti?
- Kako je videti nastala usedlina iz zmesi mivke, peska in kamenčkov po 1 dnevu in kako po 1 tednu?
- Kako nastane mivka?
- Kaj se zgodi, ko v vodo vsuješ lopatko zmesi, če so vsi delci v zmesi enako veliki?
- V drugo plastenko lahko postopoma nasuješ še več lopatk zmesi mivke, peska in kamenčkov, dokler ne sega zmes do vrha plastenke. Kako so videti plasti od dna plastenke do vrha?
- Kako se v vodi useda prst? Ali nastanejo plasti?
- Različne prsti imajo različno sestavo. Poskus lahko ponoviš z različnimi prstmi. V čem se nastale usedline prsti razlikujejo med seboj?
- Kje v naravi lahko opaziš plasti, nastale z usedanjem?
- Kako s tujko imenujemo usedanje in usedline?
- Če poskus opravljate v šoli, lahko usedanje zmesi mivke, peska in kamenčkov opazujete v visokem merilnem valju. Kaj se usede na dno valja?
- Kako bi še lahko ločil mivko od peska in kamenčkov?